

вивчають наукові основи професії, засвоюють знання, необхідні для досліджень, проведення експертизи з різних питань, формується самостійність працівника при здійсненні ним професійної діяльності [1, с.69-70].

Система соціальної освіти Франції базується на низці принципів: принцип почергового навчання, коли теоретичне навчання чергується з періодами практики у різноманітних освітніх закладах, соціальних службах, установах та організаціях; принцип міждисциплінарного підходу до навчання, принцип індивідуалізації навчання, що забезпечує введення фахівця в систему підготовки, яка у своїх формах та способах організації має враховувати попередній досвід діяльності особи у сфері соціальної роботи; різні формальні аспекти, що можуть виникати в процесі підготовки за принципом почергового навчання; специфічну форму засвоєння знань кожним індивідом, принцип модульної організації освітнього процесу, полягає в поділі навчального блоку на модулі; принцип моделювання професійної діяльності в освітньому процесі передбачає виконання студентами вправ, що імітують майбутню професійну діяльність [3, с. 112-113];

Аналіз сучасного стану розвитку системи соціальної освіти Франції дає змогу визначити основну його характеристику, а саме усвідомлення того, що переосмислення значення та ролі соціальної роботи в суспільстві веде до розширення сфер діяльності фахівців соціальної сфери, виконуваних ними функцій і вимагає пошуку нових підходів до організації та здійснення соціальної освіти. Відбувається розширення переліку освітніх послуг і ґрунтується на принципах багаторівневості системи підготовки; різноманітності, гнучкості та динамічності освітнього процесу, що має відповідати новим вимогам часу, особистісної спрямованості та свободи вибору.

Література

1. Борозна Г. В. Особливості підготовки соціальних працівників у структурі соціальної роботи Франції. Практична психологія та соціальна робота. 2005. № 9. С. 69–71.
2. Лещук Г. В. Система професійної підготовки фахівців соціальної сфери у Франції : автореф. дис. ... канд. пед. наук : спец. 13.00.04 «Теорія і методика професійної освіти». Тернопіль, 2009. 20 с.
3. Лещук Г. В. Особливості організації практичної підготовки соціальних працівників у Франції. Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету. Серія : Педагогіка. 2005. № 2. С. 111–115.
4. Мигович І.І. Теоретичні й організаційно-методичні аспекти підготовки фахівців для соціальної роботи. Соціальна робота в Україні: теорія і практика. 2002. № 1. С. 53–61.
5. Ничкало Н.Г. Сучасні тенденції і проблеми неперервної професійної освіти. Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми: зб. наук. Праць. АПН України. Інститут педагогіки і психології професійної освіти. Київ ; Вінниця, 2000. С. 7–14.

ВІРТУАЛЬНА ЕКСКУРСІЯ ЯК ІННОВАЦІЙНИЙ МЕТОД НАВЧАННЯ

Шпарковська М. М.

***Студентка факультету історії, права і публічного управління
Науковий керівник – доц. Волошина О. В.***

З давніх часів люди мріяли про пересування у просторі, а з появою комп'ютерів та розвитком мережі Інтернет ця мрія стала реальністю. Кому-

нікаційні технології дають змогу спілкуватися в режимі реального часу, з різними людьми, долаючи бар'єри величезних відстаней та мову спілкування. Однак, крім спілкування з людиною, необхідно також задовольняти потреби культурного, фізичного, пізнавального та духовного розвитку. Серед безлічі ресурсів мережі, що пов'язують навчальний процес із реальним життям, учні мають змогу шляхом їх безпосереднього спостереження, вивчення предметів та явищ у їх природному середовищі відвідувати віртуальні екскурсії, віртуальні лабораторії.

З навчальною метою можна використовувати віртуальні екскурсії в міста та країни, що вивчались на уроці, відвідувати виставки наукового змісту, музеї вчених та великих винаходів, ботанічні сади та парки, а також підприємства, технологія виробництва яких може проілюструвати теоретичні знання. У цьому контексті віртуальна екскурсія відрізнятиметься від традиційної екскурсії лише тим, що її можна організувати та здійснити в закладі освіти. Сьогодні в Інтернеті вже існує досить велика кількість готових турів та екскурсій, і їх кількість та якість постійно зростає. Крім того, вчитель може самостійно створювати віртуальні екскурсії за допомогою спеціального програмного забезпечення.

Віртуальні екскурсії можна використовувати на різноманітних уроках, як фрагментарно, так і у вигляді серії уроків з певної теми. Наприклад, звичайним учням було б набагато цікавіше відвідати музей козацтва, ніж читати про цей період у підручнику або просто прослухати цікаву історію вчителя на уроці. Віртуальна екскурсія дозволяє повністю зануритися у вивчення предмета, але багато що буде залежати від умінь та навичок вчителя, який використовує цей метод на своїх уроках.

Віртуальні екскурсії – це відносно нова концепція, методологічно інноваційна форма навчання. У педагогічній літературі екскурсія розглядається як специфічне навчально-виховне заняття, перенесене відповідно до певної освітньої або виховної мети на підприємство, в музей, на виставку [5]. Виходячи з цього визначення, віртуальну екскурсію можна розглядати як форму навчальної організації, яка відрізняється від реальної екскурсії віртуальною презентацією реальних об'єктів з метою створення умов для самостереження, збору необхідних фактів тощо [2]. Додаткові аудіофайли можуть супроводжувати віртуальну екскурсію.

Проведення уроку в такій формі, може бути цілком обґрунтованою формою навчання. Цю форму навчання можна використовувати практично з будь-якого предмету (література, історія, образотворче мистецтво, біологія, географія, тощо).

У методичній літературі наводяться різні класифікації екскурсій. За змістом ми виділяємо такі типи віртуальних екскурсій:

- 1) оглядові, у якому елементи кількох екскурсій об'єднані між собою, пов'язані спільною темою;
- 2) тематичні, тобто екскурсії, що розкривають конкретні теми;
- 3) біографічні – екскурсії, пов'язані з життям та біографією виняткових людей.

З погляду використання інформаційних технологій, можна розглянути класифікацію за методом створення віртуальної екскурсії.

Існує кілька способів створення віртуальних екскурсій:

- 1) використовувати технології для створення презентацій;

- 2) використовувати інструменти для побудови веб-сайту (створення графічних карт, гіперпосилань);
- 3) використання геоінформаційних систем (Google maps, тощо);
- 4) 3D-моделювання (створення моделі окремого об'єкта);
- 5) використання панорамних композицій (створення гарячих точок та переходів).

Створюючи власну віртуальну екскурсію, простіше використовувати презентацію, оскільки кожен викладач та учень має ці навички. Якщо говорити про створення сайту, то всі школи мають мати необхідне програмне забезпечення (ноутбук та браузер), також можна впровадити цю технологію в рамках уроків роботи на комп'ютері (можливо, інтеграція з іншим предметом). При використанні геоінформаційних систем вам потрібен лише швидкісний доступ до Інтернету. Четвертий метод важко організувати, оскільки не у всіх навчальних закладах є програмне забезпечення для 3D-моделювання, наявність годин на вивчення цієї теми.

Ще більше труднощів виникає при використанні панорамних презентацій, оскільки для створення панорам потрібне спеціальне обладнання. Також потрібне спеціальне дороге програмне забезпечення. Отже, створення екскурсій, проведених під керівництвом вчителів, це важкий процес. Однак багато освітніх ресурсів з освітньої точки зору створено в Інтернеті і вони можуть бути використані для проведення віртуальних екскурсій.

Проект «GoogleArts & Culture» набирає популярності [1]. Цей ресурс містить матеріали з декількох галузей: мистецтва, історії, чудес світу. Наступною корисною сторінкою є «Музейний каталог» [4], який містить вичерпний перелік музеїв усіх видів зі всього світу з короткою інформацією про кожен з музеїв, розміщених на сайті. Портал музеї онлайн – Україна Incognita [3] включає в себе віртуальні екскурсії по головних музеях країни.

- Створюючи свій власний тур, ви повинні дотримуватися певного плану.
- Визначити ідею екскурсії (проблему).
- Поставити мету (мета повинна бути розумною, вимірюваною та передбачуваною).
- Ставити цілі (цілі повинні бути шляхом до мети).
- Визначити зміст екскурсії (підбір матеріалів, інформації).
- Вибрати технічний компонент (вибір та обґрунтування використовуваного програмного забезпечення).

Віртуальна екскурсія є інноваційною формою навчальної діяльності, спрямованої не тільки на отримання предметних знань, а й на формування комунікативних, пізнавальних, регулятивних навчальних дій, сприяє підвищенню інтересу не тільки до предмету але і культурної спадщини.

Література

1. GoogleArts&Culture [Електронний ресурс]. Режим доступа: <https://artsandculture.google.com/> (11.04.2021)
2. Александрова Е.В. Виртуальная экскурсия как одна из эффективных форм организации учебного процесса на уроке литературы. *Литература в школе*. 2010. № 10. С. 22.
3. Музеї онлайн – Україна Incognita [Електронний ресурс]. Режим доступа: <http://incognita.day.kyiv.ua/exposition> (11.04.2021)

4. Каталог музеєв – Музеи мира. [Електронний ресурс]. Режим доступа: <http://www.globmuseum.info/katalog-muzeev/> (11.04.2021)
5. Сластенин В.А., Исаев И. Ф., Шиянов Е. Н. Педагогика: Учеб. пособие для студ. высш. пед. учеб. заведений. Москва: Издательский центр «Академия», 2002. 576 с.

ОЗНАКИ ПРОФЕСІОНАЛІЗМУ У СПІЛКУВАНІ

**Ярмілко А.
Студент факультету математики,
фізики, комп'ютерних наук і технологій
Науковий керівник – доц. Холковська І. Л.**

Аналізувати педагогічне спілкування необхідно з різних боків, тому що це явище багатогранне. Повноцінне педагогічне спілкування є не лише багатограним а й поліфункціональним. Воно забезпечує обмін інформацією і співпереживання, пізнання особистості і самоствердження, продуктивну організацію взаємодії. Орієнтація на поліфункціональність спілкування дає змогу вчителю організувати взаємодію на уроці і поза ним як цілісний процес: не обмежуватися плануванням лише інформаційної функції, а створювати умови для обміну ставленнями, переживаннями; допомагати кожному школяреві гідно самоствердитися в колективі, забезпечуючи співробітництво і співтворчість у класі.

Спілкування педагога з учнями є специфічним, тому, що за статусом вони виступають з різних позицій: учитель організовує взаємодію, а учень сприймає її і включається в неї. Треба допомогти учневі стати активним співучасником педагогічного процесу, забезпечити умови для реалізації його потенційних можливостей, тобто забезпечити суб'єкт–суб'єктний характер педагогічних стосунків.

Суб'єкт-суб'єктивний характер педагогічного спілкування – принцип його ефективної організації, що полягає у рівності психологічних позицій, взаємній гуманістичній установці, активності педагога та учнів, взаємопроникненні їх у світ почуттів та переживань, готовності прийняти співрозмовника, взаємодіяти з ним.

Залежно від орієнтації взаємного звернення, а також активності учасників, педагогічне спілкування може розвиватися за двома основними типами: як діалогічне або як монологічне. У монологічному спілкуванні відбувається поляризація за активністю: одні інструктують, наказують, диктують, інші – пасивно сприймають цей вплив; у діалогічному – активні всі, хто бере участь у конструктивному співробітництві. Учитель нерідко вдається саме до авторитарних вказівок, настанов, пояснень. За цих умов спілкування може бути зведене до одноголосся педагога. Діалог передбачає багатоголосся, поліфонію думок, висловлювань, дій усіх його учасників.

Критеріями визначення діалогу є: визнання рівності особистісних позицій, відкритість і довіра партнерів. Для того, щоб стимулювати успішне самовиховання учня, педагогові варто давати вихованцеві інформацію про нього, але той повинен сам вчитися давати собі оцінку. Таким чином, йдеться про усунення оцінних суджень. Так забезпечується співробітництво, рівність і активність обох сторін.